

UZASADNIENIE

Formularz UWO

Sygnatura akt

II Ko 337/24

1.

WNIOSKODAWCA

E. S.(...)

2.

ZWIĘŻŁE PRZEDSTAWIENIE ZGŁOSZONEGO ŻĄDANIA

1.

Odszkodowanie (kwota główna)

Odsetki

1.

2.

Zadośćuczynienie (kwota główna)

Odsetki

1.

92 000 zł

ustawowe od uprawomocnienia się wyroku

3.

Inne

1.

koszty zastępstwa procesowego

3.

Ustalenie faktów

3.1.

Fakty uznane za udowodnione

Lp.

Fakt

Dowód

Numer karty

3.1.1.

Wnioskodawca E. S. (...) jest Afgańczykiem, urodził się (...) w miejscowości K. w Afganistanie. Wraz z rodziną mieszkał w Afganistanie. Wnioskodawca nie włada językiem polskim. Językiem angielskim mówi słabo. Na przełomie czerwca i lipca 2021 roku postanowił wyemigrować do Europy Zachodniej, celem jego podróży była Republika Federalna

częściowo zeznania wnioskodawcy E. S. (...)

266-269

informacja i dokumenty nadesłane przez administrację

35-147

	Niemiec. W podróż wyruszył sam, lecz jego ojciec załatwił i opłacił przemytników, którzy dostarczyli wnioskodawcę w pobliże granicy polsko-białoruskiej. W domu w Afganistanie zostawił swój paszport, lecz w podróż zabrał inny dokument tożsamości, który jednak zniszczył i wyrzucił za radą przemytników. W dniu 6 lipca 2021 r. wnioskodawca został zatrzymany przez funkcjonariuszy Straży Granicznej po nielegalnym przekroczeniu granicy z Białorusi do RP w grupie około 50 osób, nie miał dokumentów. W protokole zatrzymania podał wiek 15 lat i datę urodzenia (...) r., jednak potraktowano go jak dorosłego na podstawie obarczonego wadą badania lekarskiego kośćca (lekarz wbrew nakazowi wynikającemu z art. 397 ust.4 in fine ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach nie zawarł w wynikach badań lekarskich informacji o granicy błędu). Na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Sokółce z dnia 8 lipca 2021 r., sygn. akt II Ko 1198/21 wnioskodawcę umieszczono w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w K. na okres trzech miesięcy od dnia zatrzymania, to jest do dnia 4 października 2021 r. na podstawie art. 398a pkt 4 lit a w zw. z art. 398 ust1 pkt 1, art. 401 ust.1 i 2, art. 403 ust.1 ustawy o cudzoziemcach przy ustaleniu, że urodził się (...), a zatem w chwili orzekania miał skończone 18 lat, co nie było prawdą. Komendant Placówki Straży Granicznej w K. w dniu 20.07.2021 r. wystąpił z wnioskiem do Naczelnika Wydziału II Identyfikacji i Powrotów Zarządu do Spraw Cudzoziemców Komendy Głównej Straży Granicznej w W. o potwierdzenie tożsamości wnioskodawcy oraz uzyskanie zastępczego dokumentu podróży na powrót do kraju pochodzenia. W wystąpieniu wskazano datę urodzenia wnioskodawcy zbieżną z podaną przez niego do protokołu zatrzymania, to jest (...)r. Jednak w wydanym mu w dniu 26 lipca 2021 r. tymczasowym zaświadczeniu tożsamości cudzoziemca wpisano datę jego urodzenia „(...) r.” W dniu 16.07.2021 r. wnioskodawca, złożył aplikację, w której wyraził chęć ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium RP. Stosowny wniosek został od niego przyjęty w dniu 26.07.2021 r., tego samego dnia poinformowano go, że zostanie skierowany do Sądu Rejonowego w Krośnie Odrzańskim wniosek o przedłużenie jego pobytu	Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej w K.	
		dokumenty nadesłane przez Rzecznika Praw Dziecka	153-191
		wyciąg z raportu z wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur	246-252
		Raport na temat pomocy psychologicznej Fundacji (...) dla osób przebywających w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców	253-260
		wystąpienie pokontrolne NIK	261-263
		akta sprawy II Ko 1198/21 Sądu Rejonowego w Sokółce	
		akta sprawy II KoCu 846/21 Sądu Rejonowego w Krośnie Odrzańskim,	
		akta osobowe Wg R. 67/23 Placówki Straży Granicznej w K.	
		akta DPU.420.1413.2021 Urzędu do Spraw Cudzoziemców	

	w strzeżonym ośrodku. Organ wnioskujący o przedłużenie detencji argumentował, że wobec cudzoziemca istnieje m.in. obawa ucieczki, bo nie miał dokumentów a nadto, że istnieje uzasadnione przypuszczenie, że wniosek o ochronę międzynarodową został złożony w celu opóźnienia wydania albo opóźnienia lub uniemożliwienia wykonania decyzji o zobowiązaniu go do powrotu. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Krośnie Odrzańskim z dnia 28 lipca 2021 r., sygn. akt II KoCu 846/21 detencję przedłużono do dnia 23 października 2021 r. na podstawie art. 89 ust.2 i 6 w zw. z art. 87 ust.1 pkt 1, 2, 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1666) przy ustaleniu, że urodził się (...), a zatem w chwili orzekania miał skończone 18 lat, co nie było prawdą. Na to postanowienie wnioskodawca złożył zażalenie, które sporządził pomagający mu przedstawiciel organizacji społecznej zajmującej się świadczeniem pomocy migrantom. W zażaleniu podniesiono kwestie rzeczywistego wieku wnioskodawcy. Postanowieniem z dnia 29 września 2021 r., sygn. akt VII Kz 658/21 Sąd Okręgowy w Zielonej Górze utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie wskazując m.in., że nadal zachodzi konieczność weryfikacji jego tożsamości (w kontekście wieku). W dniu 28 września 2021 r. przedstawiciel Instytutu na rzecz (...) zawiadomił Komendanta Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej w K., że w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w K. od 8 lipca 2021 r. jest umieszczony małoletni wnioskodawca bez opieki, dołączając do niego kopie dokumentów stwierdzających, że urodził się (...) Sprawą zainteresował się Rzecznik Praw Dziecka. Pomimo podejmowanych przez wskazane podmioty czynności wnioskodawcy nie zwolniono ze strzeżonego ośrodka dla cudzoziemców. W toku postępowania administracyjnego potwierdzono tożsamość wnioskodawcy, ale przez długi okres bez odniesienia się do jego wieku. W dniu 22 października 2021 r. wnioskodawca został zwolniony ze Strzeżonego Ośrodka dla Cudzoziemców w K. w związku z upływem	akta sprawy II K 696/21 Sądu Rejonowego w Sokółce	
--	---	--	--

sądowego terminu osadzenia i skierowany do ośrodka recepcyjnego dla cudzoziemców w P., gdzie się nie stawiał, a zamiast tego udał się do Republiki Federalnej Niemiec, gdzie byli już jego rodzice i rodzeństwo. W Niemczech został zatrzymany przez niemieckie służby. Ostatecznie w Niemczech udzielono mu ochrony międzynarodowej i dołączył do rodziny. W związku z opuszczeniem przez niego terytorium Polski umorzone zostały postępowania administracyjne: o udzielenie mu ochrony międzynarodowej w Polsce oraz w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu.

Przez okres detencji wnioskodawca był przetrzymywany w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w K., a w ostatnim okresie od 6 do 22 października 2021 r. w Tymczasowym Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w W.. Warunki pobytu w ośrodku w K. były przeciętne, sale sześciuosobowe, posiłki w innym budynku o wystarczającej kaloryczności, zapewniona była opieka lekarska. Znacznie gorsze warunki panowały w tymczasowym ośrodku w W., gdzie sale były wieloosobowe (do 24 osób) a sam ośrodek nie był przystosowany do ulokowania w nim cudzoziemców poddanych detencji. Ośrodek został zorganizowany w sierpniu 2021 r. w byłych koszarach wojskowych. Jeszcze w grudniu 2021 r. wizytacja przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur ujawniła, że „cudzoziemcy zamieszkiwali budynki koszarowe podzielone na dwa oddziały każdy (w oddziale przebywać mogło maksymalnie 150 osób). Bloki mieszkalne otoczone były drutem ostrzowym typu Concertina. Tego typu zabezpieczenia znajdowały się także na dostępnych dla cudzoziemców, niewielkich placach spacerowych, co stanowiło realne zagrożenie dla bezpieczeństwa zarówno umieszczonych tam osób, jak i samych funkcjonariuszy. (...) kierownictwo tymczasowej placówki wprowadziło rozwiązania niespotykane w innych strzeżonych ośrodkach, m.in. z butów cudzoziemców wyciągnięte zostały sznurowadła. Migranci zakwaterowani byli w mieszczących do 24 osób pokojach, co uniemożliwiało w praktyce stworzenie warunków zapewniających minimalną prywatność. Mężczyźni próbowali zatem samodzielnie odgradzać się od reszty współmieszkańców przy pomocy koców,

	prześcieradeł i innych przesłon wieszanych na piętrowych łózkach, co z kolei uniemożliwiało w praktyce sprawowanie przez funkcjonariuszy właściwego nadzoru nad ich bezpieczeństwem. Migranci spali na piętrowych łózkach, w pokojach brakowało zaś jakiegokolwiek umeblowania poza stołem i taboretami. (...) w pawilonach mieszkalnych panował nieporządek, zastrzeżenia budził również stan czystości sanitariatów. Na korytarzach i w innych pomieszczeniach wspólnych widoczne były odpady oraz niedopałki papierosów. Cudzoziemcy przechowywali odzież na podłodze lub w foliowych workach pod łózkami.” Najwyższa Izba Kontroli negatywnie oceniła uruchomienie i funkcjonowanie dodatkowych pomieszczeń mieszkalnych i administracyjnych zlokalizowanych na Ośrodku Szkolenia Poligonowego Wojsk Lądowych w W.. Panujące w ośrodku w W. warunki pogłębiały stres wnioskodawcy związany z pozbawieniem wolności. Wnioskodawca poza pozbawieniem wolności nie został dotknięty żadnymi szczególnymi wydarzeniami powodującymi zwiększenie jego cierpienia, nie stosowano wobec niego przemocy, nie znieważano go, nie czuł się zagrożony Po zatrzymaniu i w toku dalszego postępowania wnioskodawcy udzielano niezbędnych pouczeń i informacji w zrozumiałym dla niego języku, doręczano mu także odpisy orzeczeń przetłumaczone na zrozumiały dla niego język. Od dnia 25 września 2021 r. formalnie miał zapewnioną pomoc prawną w osobie przedstawiciela Instytutu na rzecz (...), jednak już wcześniej – co najmniej od 10 września 2021 r. – osoba ta udzielała mu faktycznej pomocy prawnej, m.in. sporządziła zażalenie na postanowienie o przedłużeniu detencji.		
3.2. <i>Fakty uznane za nieudowodnione</i>			
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty

3.2.1.	Wnioskodawca stawił się do ośrodka recepcyjnego dla cudzoziemców w P..	zeznania wnioskodawcy E. S. (...)	266-269
--------	--	-----------------------------------	---------

4. *ocena DOWODÓW*

4.1. *Dowody będące podstawą ustalenia faktów*

Lp. faktu z pkt 3.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
3.1.1	zeznania wnioskodawcy E. S. (...)	Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawcy poza jednym twierdzeniem. Są one co do zasady logiczne, nie sprzeciwiają się wskazaniom wiedzy ani doświadczenia życiowego. W zeznaniach tych nie ma elementów sprzecznych z innymi dowodami, nic nie wskazuje też na zatajanie faktów ani przedstawianie okoliczności, które w rzeczywistości nie miały miejsca. Nie ma żadnych podstaw, by tej osobie nie wierzyć, w szczególności w zakresie warunków panujących w miejscach detencji i doznanych cierpień. Jedynym twierdzeniem wnioskodawcy, któremu Sąd nie dał wiary, jest to, że stawił się w ośrodku recepcyjnym dla cudzoziemców w P.. Z treści decyzji Komendanta Placówki Straży Granicznej w K. nr 03-100/8/D-UMP/2022 z dnia 25.02.2022 r. o umorzeniu postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu wynika, że wnioskodawca w rzeczonym ośrodku nie stawił się. Nie ma to jednak większego znaczenia w obliczu innych szczerych wyznań wnioskodawcy, że opuścił Polskę nie czekając na zakończenie postępowań administracyjnych, że do Europy Zachodniej wywędrował za pracą przy udziale przemytników, których załatwił i opłacił ojciec. Nie ma też podstaw do uznania, że sytuacja polityczna w Afganistanie nie wpłynęła na tę decyzję. Ojciec wnioskodawcy współpracował z organizacjami międzynarodowymi, a nie wymaga dowodu okoliczność znana powszechnie, że stosunek talibów, którzy po wycofaniu się z Afganistanu wojsk amerykańskich przejęli w tym kraju władzę, do osób współpracujących z organizacjami „wolnego świata” jest wrogi. Stąd poczucie zagrożenia, o którym wspominał wnioskodawca, nie było pozbawione podstaw.
	dokumenty wskazane w punkcie 3.1.1	Sąd dał wiarę wszystkim dokumentom, nie ma żadnych wątpliwości co do ich autentyczności. Nie znaczy to, że Sąd

		podzielił wszystkie ustalenia opisane w tych dokumentach, w szczególności co do wieku wnioskodawcy, niektóre z tych dokumentów, w tym również orzeczenia sądów, zawierały błędne ustalenia. Danie wiary dokumentom oznacza, że Sąd uznaje je za autentyczne, to jest pochodzące od podmiotów figurujących jako ich wystawcy oraz że ich treść jest oryginalna. Co do dokumentów odnoszących się do tożsamości wnioskodawcy Sąd dał wiarę tym wystawionym przez władze Afganistanu i Niemiec, albowiem zaświadczenia i dokumenty odnoszące się do tożsamości wnioskodawcy w zakresie jego wieku wystawione w Polsce okazały się niezgodne z prawdą.
4.2. <i>Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów</i> <i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 3.1 albo 3.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
	Częściowo zeznania wnioskodawcy	Ocenione wyżej
5. PODSTAWA PRAWNA		
Odszkodowanie		
1.	Kwota główna	
	Odsetki	
	1.	
	Zwięźle o powodach podstawy prawnej	
Zadośćuczynienie		
2.	Kwota główna	
	Odsetki	
		art. 407 ust.1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U.2024.769 j.t.)
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		

Zgodnie z art. 407 ust.1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U.2024.769 j.t.) cudzoziemcowi przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie oraz zadośćuczynienie w przypadku niesłusznego zatrzymania lub niesłusznego umieszczenia go w strzeżonym ośrodku lub zastosowania wobec niego aresztu dla cudzoziemców.

Prokurator i pełnomocnik organu reprezentującego Skarb Państwa zgłosili zarzut przedawnienia roszczenia, lecz nie ma podstaw do jego uwzględnienia. W myśl art. 407 ust.2 powołanej ustawy o cudzoziemcach postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, prowadzi się na podstawie przepisów Kodeksu postępowania karnego dotyczących odszkodowania za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie, a zatem na podstawie przepisów zamieszczonych w rozdziale 58 Kodeksu postępowania karnego – dalej kpk (art. 552 i nast.). Podnoszący zarzut przedawnienia powołują się na treść art. 555 kpk, zgodnie z którym roszczenia przewidziane w niniejszym rozdziale przedawniają się po upływie roku od daty uprawomocnienia się orzeczenia dającego podstawę do odszkodowania i zadośćuczynienia, w wypadku tymczasowego aresztowania - od daty uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, w razie zaś zatrzymania - od daty zwolnienia oraz na okoliczność, że zwolnienie nastąpiło ponad rok wstecz od daty wniesienia wniosku. Zarzut przedawnienia jest nietrafny.

Po pierwsze przedawnienie roszczenia przewidziane w art. 555 kpk ma charakter cywilnoprawny. Konsekwencją tego jest konieczność rozważenia przedawnienia na gruncie prawa cywilnego. Zgodnie z art. 442¹ §4 Kodeksu cywilnego – dalej kc – przedawnienie roszczeń osoby małoletniej o naprawienie szkody na osobie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat dwóch od uzyskania przez nią pełnoletności. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 maja 2017 r. (sygn. akt I PK 162/16) artykuł 442¹ § 4 k.c., zgodnie z którym, przedawnienie roszczeń osoby małoletniej o naprawienie szkody na osobie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem dwóch lat od uzyskania przez nią pełnoletności, znajduje zastosowanie również do roszczenia o zadośćuczynienie za krzywdę doznaną w następstwie naruszenia dobra osobistego, wywiedzonego na podstawie art. 448 k.c. Wynika z tego, że norma ta znajduje również zastosowanie w niniejszej sprawie – to jest roszczenia zadośćuczynienia za niesłuszne umieszczenia go w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców. Ponieważ wnioskodawca skończył 18 lat w dniu (...) r., a wniosek o zadośćuczynienie został złożony w dniu 7 maja 2024 r. (data nadania w niemieckim urzędzie pocztowym), przedawnienie nie nastąpiło.

Po drugie nawet gdyby uznać, że norma prawna zawarta w art. 442¹ §4 kc nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie, należałoby rozważyć, czy podniesienie zarzutu przedawnienia w okolicznościach niniejszej sprawy jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (art. 5 Kodeksu cywilnego), czy nie jest. W okolicznościach niniejszej sprawy zachodzą przesłanki do uznania, że podniesienie zarzutu przedawnienia jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, a są nimi wiek wnioskodawcy w czasie stosowania wobec niego detencji, warunki detencji i sposób, w jaki go potraktowano, naruszający nie tylko normy prawa krajowego, lecz również normy prawa międzynarodowego odnoszące się do dzieci. Przede wszystkim wnioskodawca został potraktowany jak dorosły bez wyczerpania możliwości ustalenia jego faktycznego wieku. Mimo że nie posiadał przy sobie dokumentów, wskazał jednak, że urodził się w roku 2006, stąd zresztą poddano go badaniu kości nadgarstka. Fakt pozbycia się przez wnioskodawcę dokumentu, na podstawie którego można by od razu po zatrzymaniu ustalić jego tożsamość, w tym wiek, nie uchyla oceny o sprzeczności zarzutu przedawnienia z zasadami współżycia społecznego, wszak w tym czasie był dzieckiem i postępował jak dziecko – za radą osób dorosłych trudniących się nielegalnym procederem przemycania ludzi przez granice państw. Szczególna sytuacja, w jakiej się znajdował, mianowicie faktyczna zależność od osób go przeprowadzających i brak opieki w powiązaniu z jego wiekiem w obliczu naturalnej dla migrantów dezorientacji wynikającej z obcości miejsca, do którego trafił, uzasadnia konieczność odmiennej oceny jego zachowania, niż w stosunku do osoby dorosłej. W niniejszym przypadku badanie lekarskie kości nadgarstka było obarczone wadą polegającą na tym, że lekarz wbrew nakazowi wynikającemu z art. 397 ust.4 in fine ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach nie zawarł w wynikach badań lekarskich informacji o granicy błędu. Następstwem takiego postąpienia było uznanie przez organy państwa polskiego, że wnioskodawca urodził się w dniu (...) i dalsze postępowanie wobec niego jak wobec osoby dorosłej

ze wszystkimi tego konsekwencjami. W postępowaniu zmierzającym do potwierdzenia tożsamości wnioskodawcy nie przywiązano dostatecznej wagi do daty jego urodzenia, i to nawet wówczas, gdy poszczególne organy otrzymywały informacje, że rzeczywisty wiek wnioskodawcy jest inny niż przyjmowany. Na uwagę zasługuje także okoliczność, że w okresie roku od zwolnienia wnioskodawcy jako osoba niepełnoletnia nie miał szans skutecznego złożenia wniosku o zadośćuczynienie. Powyższej oceny nie zmieniają okoliczności, w których doszło do podjęcia wędrowki przez wnioskodawcę, ani poziom jego rozeznania, w szczególności także i to, że w chwili zatrzymania miał ukończone 15 lat. Rzecz w tym, że nigdy nie potraktowano go jak piętnastolatka, a jak osobę dorosłą, stąd sądy orzekające w jego sprawie nie rozważały zastosowania żadnych innych środków, które musiałyby wziąć pod uwagę przy ustaleniu rzeczywistego wieku wnioskodawcy.

Wszystkie uwagi poczynione wyżej w kontekście zasad współżycia społecznego znajdują odniesienie do oceny zasadności zgłoszonego roszczenia. Zarzuty stron przeciwnych sprowadzające się do argumentacji, że wnioskodawca świadomie zdecydował się na nielegalną imigrację, celowo pozbył się dokumentu tożsamości i nie zamierzał pozostać w Polsce do zakończenia postępowania administracyjnego, nawet gdy wszczęto już postępowanie administracyjne o udzielenie mu ochrony międzynarodowej, o czym świadczy to, że ostatecznie wyjechał z Polski do Niemiec, nadto można było wobec niego zastosować środki przewidziane dla dorosłych, ponieważ miał ukończone 15 lat, nie zasługują na uwzględnienie. Rzecz w tym, że ani organy administracji rządowej, ani sądy nie brały pod uwagę tego, że wnioskodawca jest małoletni, a w konsekwencji w ogóle nie rozważały możliwości zastosowania wobec niego środków, jakie stosować można wobec osoby małoletniej bez opieki, i to w obliczu złożenia przez nią wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Skoro tak, to nie ma znaczenia, czy wobec wnioskodawcy jako małoletniego bez opieki można było stosować środki, jakie wobec niego zastosowano czy nie. To w potraktowaniu go jak dorosłego, czego konsekwencją była detencja, należy upatrywać źródła naruszenia jego praw. Dalsze rozważania, co można było i należało zrobić, nie są już konieczne. Dość powiedzieć, że gdyby sądy orzekające co prawda w różnych układach okoliczności (pierwsze orzeczenie zapadło zanim został skutecznie złożony wniosek o udzielenie ochrony prawnej, kolejne po złożeniu takiego wniosku), ale mające możliwość i obowiązek dokonać ustaleń prawdziwych ustaliły zgodnie z rzeczywistością, że wnioskodawca jest małoletni i pozostaje bez opieki, to musiałyby rozważyć okoliczności wymienione odpowiednio w art. 397 ust.2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (w przypadku Sądu Rejonowego w Sokółce) i w art. 88a ust.3 pkt 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Sąd Rejonowy w Krośnie Odrzańskim i Sąd Okręgowy w Zielonej Górze), a tego nie uczyniły. Nie jest dostatecznym usprawiedliwieniem dla tych zaniechań okoliczność, że organy straży granicznej w wytworzonych przez siebie dokumentach wpisały datę urodzenia wnioskodawcy na (...) r. Już w protokole zatrzymania wnioskodawca podał datę urodzenia (...)r. a daty (...) r. w rzeczywistości nigdy nie potwierdził ani on, ani nikt ze służby dyplomatycznej Afganistanu w procesie weryfikacji jego tożsamości. Znamienne, że w korespondencji na k. 125 kierownik ośrodka detencyjnego udzielając odpowiedzi reprezentującemu wnioskodawcę T. S. z Fundacji Instytut na rzecz Państwa Prawa zawarł twierdzenie, że w trakcie przyjmowania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium RP cudzoziemiec nie podał innej daty urodzenia aniżeli (...) r. Nie jest to kłamstwo, ale manipulacja prowadząca do podania nieprawdy. Data (...) r. nie pochodziła od wnioskodawcy, a wynikała z przyjęcia fikcji przez organy prowadzące czynności w jego sprawie, sam wnioskodawca w trakcie zatrzymania podał późniejszą datę swojego urodzenia wskazującą na jego małoletniość, a w chwili składania wniosku o udzielenie mu ochrony międzynarodowej nie podawał daty urodzenia, a i nikt go o nią nie pytał. Podobnie nie weryfikowano jego wieku w czasie sprawdzania tożsamości.

Jak wyjaśnił Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku z dnia 21 lipca 2022 r. w sprawie 5797/17 (D. i C. przeciwko Włochom) – z powołaniem na swoje orzecznictwo – „wyjątkowa wrażliwość dziecka jest czynnikiem decydującym i ma pierwszeństwo przed względami dotyczącymi jego statusu jako nielegalnego imigranta (...) dzieci mają specyficzne potrzeby które są związane nie tylko z ich wiekiem i brakiem samodzielności, lecz także ze statusem osoby ubiegającej się o azyl. Ponadto Konwencja o prawach dziecka zachęca państwa do podjęcia odpowiednich środków w celu zapewnienia, aby dziecko, które stara się o status uchodźcy, korzystało z ochrony i pomocy humanitarnej. (...) trudności wynikające ze zwiększonego napływu migrantów i osób ubiegających

się o azyl, w szczególności dla państwa stanowiących granice zewnętrzne Unii Europejskiej, nie zwalnia państw członkowskich Rady Europy z ich zobowiązań konwencyjnych wynikających z art. 3 Konwencji.” W niniejszej sprawie źródłem słusznego roszczenia nie jest brak wystarczających regulacji prawnych, lecz niewłaściwe ich niezastosowanie uwypuklone wyżej.		
Z tych wszystkich względów należało uznać roszczenie jako słuszne co do zasady.		
Inne		
3.		§11 ust. 6 i §15 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800 ze zm.) w zw. z art. 554§4 kpk w zw. z art. 407 ust.2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U.2024.769 j.t.)
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		
Zgodnie z art. 407 ust.2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U.2024.769 j.t.) postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, prowadzi się na podstawie przepisów Kodeksu postępowania karnego dotyczących odszkodowania za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie. Z kolei zgodnie z art. 554§4 kpk postępowanie jest wolne od kosztów sądowych. W razie uwzględnienia roszczeń choćby w części wnioskodawcy przysługuje od Skarbu Państwa zwrot uzasadnionych wydatków, w tym z tytułu ustanowienia jednego pełnomocnika. W myśl powołanych wyżej przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie stawki minimalne wynoszą za prowadzenie spraw o odszkodowanie za niesłuszne skazanie lub ukaranie, aresztowanie lub zatrzymanie, w tym spraw wynikających z przepisów o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego - 240 zł. Opłatę w sprawach wymagających przeprowadzenia rozprawy ustala się w wysokości przewyższającej stawkę minimalną, która nie może przekroczyć sześciokrotności tej stawki, ani wartości przedmiotu sprawy, jeśli uzasadnia to: 1) niezbędny nakład pracy adwokata, w szczególności poświęcony czas na przygotowanie się do prowadzenia sprawy, liczba stawiennictw w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjęte w sprawie, w tym czynności podjęte w celu polubownego rozwiązania sporu, również przed wniesieniem pozwu; 2) wartość przedmiotu sprawy; 3) wkład pracy adwokata w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, jak również do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie; 4) rodzaj i złożoność sprawy, w szczególności tryb i czas prowadzenia sprawy, obszerność zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lub biegłych sądowych, dowodu z zeznań świadków, dowodu z dokumentów, o znacznym stopniu skomplikowania i obszerności.		
6.		
ROZSTRZYGNIECIE SĄDU W PRZEDMIOCIE ŻĄDANIA		

Zwięźle o powodach rozstrzygnięcia			
Odszkodowanie			
1.	Kwota główna		Odsetki
	1.		
Zadośćuczynienie			
2.	Kwota główna		Odsetki
	Ustalenie wysokości zadośćuczynienia jest niezwykle trudne. W tej kwestii należy na wstępie zauważyć, że Sąd nie podzielił koncepcji wnioskodawcy zmierzającej do wyliczenia zadośćuczynienia za każdy dzień pozbawienia wolności w określonej kwocie (zróżnicowanej w zależności od miejsca i warunków detencji). Byłoby to niedopuszczalne uproszczenie, swoista matematyzacja, w efekcie rozstrzygnięcie musiałoby jawić się jako niesprawiedliwe i oderwane od realiów zdarzeń. Kwestia wysokości zadośćuczynienia pozostawiona jest przez ustawodawcę ocenie sądu. Trudno wycenić krzywdę doznaną przez wnioskodawcę z powodu pozbawienia go wolności i umieszczenia wraz z dorosłymi mężczyznami w warunkach, które zwłaszcza TOdC w W. muszą zostać uznane za poniżające i stanowiące źródło dodatkowych cierpień. Sąd uwzględnił wszystkie okoliczności, które wnioskodawca powołał we wniosku oraz w czasie przesłuchania na rozprawie poza jedną – mianowicie publiczną wypowiedzią jednego z ministrów ówczesnego rządu sugerującą, że wśród zatrzymanych na terytorium RP migrantów są pedofile i zoofile. Skoro wnioskodawca nie włada językiem polskim i nie miał dostępu do mediów, nie mógł słyszeć tej wypowiedzi ani wyciągać z niej wniosków. Nie znaczy to, że nie żywił obaw o swoje bezpieczeństwo, w tym w sferze seksualnej. Z jego zeznań wynika, że obawiał się molestowania ze względu na powszechność aktów homoseksualnych w Afganistanie. To, czy zjawisko homoseksualizmu w Afganistanie jest powszechne, czy nie, nie jest przedmiotem tego postępowania, jednak nie ma podstaw do odmówienia wnioskodawcy wiary, że żywił takie obawy. Zadośćuczynienie należy tak kształtować, by stanowiło rzeczywistą rekompensatę za dolegliwości spowodowane działaniami organów państwa, tylko wówczas bowiem obywatel może mieć zaufanie do państwa. Z drugiej strony zadośćuczynienie należy miarkować sytuacją społeczeństwa, ogólną zamożnością rozumianą jako zdolność do zaspokojenia słuszych roszczeń. Nie chodzi przy tym o stany przejściowe, a o stan długotrwały charakteryzujący się pewną stabilnością. Inaczej rzecz ujmując zadośćuczynienie musi być tak kształtowane, by nie przenosić możliwości finansowych społeczeństwa w dłuższym okresie. Sąd przy miarkowaniu zadośćuczynienia wziął pod uwagę wiek wnioskodawcy (miał skończone 15 lat), jego rozeznanie i okoliczność, że		ustawowe od dnia uprawomocnienia się wyroku

	zniszczył dowód tożsamości, który ułatwiłby mu wykazanie, że jest małoletni – te elementy jednak miały ograniczone znaczenie, ponieważ wnioskodawca był dzieckiem bez opieki w sytuacji szczególnie stresującej, a dowód tożsamości zniszczył za radą prawnika, od którego faktycznie był zależny. Z tych wszystkich przyczyn Sąd biorąc pod uwagę wskazane wyżej okoliczności jako podstawy faktyczne roszczenia ustalił wysokość zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w kwocie 10 000 zł. W pozostałym zakresie Sąd wniosek oddalił, uznając żądaną kwotę za znacznie wygórowaną.	
--	---	--

Inne

3.		Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Nie było podstaw do zastosowania zwiększonej stawki, zresztą wnioskodawca tego się nie domagał.
----	--	--

7.
Inne ROZSTRZYGNIECIA Zawarte w WYROKU

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności

8.	
<i>Koszty procesu</i>	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
III	Koszty procesu ponosi Skarb Państwa.

9.
PODPIS